

**Міністерство освіти і науки України
Тернопільський національний педагогічний
університет імені Володимира Гнатюка
Факультет мистецтв**

«Затверджую»

В.о.ректора

Володимир КРАВЕЦЬ
«27» березня 2025 року

**ПРОГРАМА ТВОРЧОГО КОНКУРСУ
зі спеціальності В2 ДИЗАЙН (Дизайн одягу та текстилю)
Освітня програма «Дизайн одягу та текстилю»**

**при вступі на навчання для здобуття ступеня «Бакалавр» для вступників
на базі повної загальної середньої освіти**

Тернопіль 2025

Програма творчого конкурсу зі спеціальності В2 Дизайн (Дизайн одягу та текстилю) при вступі на навчання для здобуття ступеня «Бакалавр» для вступників на базі повної загальної середньої освіти. Тернопіль, 2025. 5 с.

Програму склали:

Гарант освітньої програми, доцент кафедри образотворчого мистецтва, дизайну та методики їх навчання, кандидат педагогічних наук Мацишина З.А.

Завідувачка кафедрою образотворчого мистецтва, дизайну та методики їх навчання, кандидат мистецтвознавства доцент Маркович М.Й.

Пояснювальна записка

Мета творчого конкурсу – перевірка рівня володіння вступником певними навичками в галузі композиції та формоутворення в сфері дизайну одягу, ступеня усвідомлення та осмислення умов того чи іншого творчого завдання і використаних засобів для його вирішення. Для вступу на навчання за спеціальністю 022 Дизайн, освітньою програмою «Дизайн одягу» (спеціалізація 022.02 «Дизайн одягу (взуття)») проводиться творчий конкурс зі спецкомпозиції. Конкурсне завдання є комплексним і вимагає поетапного вирішення поставлених завдань. Завдання демонструє первинні навички композиції, рисунка, виявляє рівень підготовки, просторове мислення, природний хист і художній смак вступника. Мистецтво та дизайн, як форма суспільного пізнання, являє собою художньообразне відображення життя. Відображаючи оточуючий світ, дизайнер одночасно втілює у витворах мистецтва свої думки, почуття, естетичні ідеали, дає оцінку явищам життя, висловлює своє розуміння світу. Для створення художнього образу треба володіти вмінням виконання начерків, замальовок, етюдів, ескізів. Необхідним є розвиток образного та просторового мислення, уяви, спостережливості, вміння композиційними засобами правдиво відтворювати натуру, передавати її конструктивні, об'ємні, матеріальні, просторові та тональноколеристичні якості.

Для виконання творчих робіт необхідне ознайомлення з теоретичними питаннями композиційної грамоти, закономірностями світлотіні, правилами передання на зображувальній площині об'єму, матеріалу та простору. Необхідно зобразити композиційний устрій відтворюваного образу чи асоціативного костюма, узгоджене співвідношення між його частинами. Вступник повинен володіти прийомами композиційної грамоти, мати практичні навички їх реалізації в рисунку (ескізі): бачити пропорції, перспективні зміни, конструктивно будувати зображення та розташовувати його на площині, володіти світлотіннювою ліпкою об'ємної форми костюма, вміти виконувати асоціативну композицію, в якій предмети зображуються у світлоповітряному середовищі. Задум дизайнера базується на різноманітних зображувальних засобах: об'ємі, матеріальності, просторі, колориті. Зображення тривимірного простору на площині здійснюється за допомогою перспективної та конструктивної побудови предметів. Матеріальність форм об'єктів, що зображуються, передається на площині характером світлотіні, тональних та кольорових відмінностей.

Творчий конкурс проводиться очно відповідно до встановленого розкладу у один етап – тематична композиція та триває 3 години. Матеріали для виконання завдання: папір, туш, олівці, акрил, акварель, гуаш, темпера, кольоровий папір (за вибором вступника). Формат завдання: аркуш паперу формату А-3

Творчий конкурс оцінюється від 100 до 200 балів

Абітурієнт, який не набрав мінімальної кількості балів (100) отримує оцінку «не склав» та до конкурсу не допускається

2. ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ ДО ТВОРЧОГО КОНКУРСУ З ДИСЦИПЛІНИ СПЕЦКОМПОЗИЦІЯ

Спецкомпозиція – вступне випробування поводитьсь у відповідності до завдань освітньої програми, за обраними варіантами. Головними вимогами є: грамотне володіння основами асоціативного мислення та графічного дизайну, правильне використання засобів графічної виразності, композиційних прийомів та художніх матеріалів. Графічне відтворення завдання вимагає правильного вибору графічної мови, яка найбільш повно буде передавати задум дизайнера, розкривати зміст, образність, форми та композицію предметів та моделей одягу. Характерною ознакою графічної техніки є побудова зображення за допомогою ліній, плям та їх сполучень, а також використання локальних кольорових площин. Варіюючи відношення графічних засобів, використовуючи лаконічні контрасти білого та чорного, або найтонші переходи плям та ліній різної інтенсивності, можливо досягти найбільшої виразності. Графічні засоби дають можливість відчутти і таку властивість поверхні предметів, як фактуру (гладку, жорстку, блискучу, прозору). При виконанні графічних ескізів в завданні зі спецкомпозиції можуть бути використані різні графічні техніки: лінеарне або плямове подання рисунку, аплікація з використанням кольорового паперу, монохромне або поліхромне вирішення. Виконанню графічних ескізів одягу передують пошук варіантів подання у вигляді форескізів, за якими виконується чистова графічна композиція. Графічне вирішення композиції може бути різноманітним: лінеарна графіка, яка підкреслює переваги та характер об'ємної форми, плямова графіка, яка підсилює гостроту форми, виразність силуету та окремих деталей. Сполучаючи лінії та плями можливо досягти безкінечної різноманітності графічних вирішень. Засоби зображення: лінеарні або лінеарно-плямові графічні техніки, аплікація. Колористичне вирішення: ахроматичне та поліхромне. Друга частина завдання передбачає виконання та компоновку в аркуші варіантів тематичних проектних композицій – образно виразних ескізів костюма за асоціативними ознаками, у відповідності до обраної тематики (за варіантами). В процесі виконання завдання варто звернути увагу на такі вимоги:

- правильна передача та підкреслення характеру, пластики предметів та фігур;
- визначення пропорцій, характеру руху, статичності або динамічності;
- образне вирішення фактури матеріалів за допомогою різноманітних прийомів та технік графічного зображення;
- визначення світлового та кольорового змісту графічної композиції;
- орнаментальна виразність та характерність композиції;
- досягнення єдності частин композиції та виділення композиційного центру. Девіз варіанту виступає як інспіруюче джерело творчості, при вирішенні образно-художнього завдання побудови композиції та моделей асоціативного костюма. Під час виконання завдання слід звернути увагу на правильне відображення образного змісту, закладеного в девізі, використовуючи для вираження його емоційного сприйняття.

1. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

176-200 балів – отримують абітурієнти, які показали високий художній рівень виконання об'ємно-просторової композиції: передали гармонійний взаємозв'язок предметів; правильно побудували і розташовували всі компоненти твору, їх взаємодію, спираючись на знання перспективи та композиції; виявили свій художній смак; створили гармонійну єдність елементів у композиції.

141-175 балів – отримують абітурієнти, які показали належний художній рівень виконання об'ємно-просторової композиції: передали гармонійний взаємозв'язок предметів; побудували і розташовували всі компоненти твору, їх взаємодію, спираючись на знання перспективи та композиції; створили єдність елементів у композиції, але в роботі були деякі неточності.

101-140 балів – отримують абітурієнти, які створили об'ємно-просторову композицію, передали взаємозв'язок предметів і їх розташування, при цьому допустили помилки при виконанні композиції.

0-100 балів – оцінку «не склав» отримують абітурієнти, які не зуміли створити об'ємно-просторову композицію у взаємозв'язку предметів та їх колірного вирішення.

2. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Бондар Л. Illustration in Ukraine. Київ: CP Publishing, 2021. 208 с.
2. Бразелл Д., Девіс Д. Як зрозуміти ілюстрацію. Kbjd: ArtHuss, 2019. 176 с.
3. Емброуз Г., Оно-Біллсон Н. Основи. Графічний дизайн 01: Підхід і мова. Київ: ArtHuss, 2019. 192 с.
4. Емброуз Г., Оно-Біллсон Н. Основи. Графічний дизайн 02: Дизайнерське дослідження. Київ: ArtHuss, 2019. 192 с.
5. Емброуз Г., Оно-Біллсон Н. Основи. Графічний дизайн 03: Генерування ідей. Київ: ArtHuss, 2019. 192 с.
6. Емброуз Г., Оно-Біллсон Н. Основи. Графічний дизайн 04: Нові основи. Київ: ArtHuss, 2020. 262 с.
7. Етвуд Р. Життя з візерунком. Колір, текстура та принти у вашій домівці. Київ: ArtHuss, 2021. 288 с.
8. Іттен Й. Мистецтво кольору: Суб'єктивний досвід і об'єктивне пізнання як шлях до мистецтва. Київ: ArtHuss, 2022. 96 с.
9. Іттен Й. Наука дизайну та форми: Вступний курс, який я викладав у Баугаузі та інших школах. Київ: ArtHuss, 2021. 136 с.
10. Печенюк Т. Кольорознавство. Львів: Грані-Т, 2009. 191 с.
11. Прищенко С.В. Кольорознавство: навч. посібник. 3-тє вид., випр. і доповн. Київ: Кондор, 2018. 436 с.